קיד א מיי' פ"ב (ופ"ג) מהל' ק"ש הלכה ז

מתג עשין יח טוש"ע או"ח סיי עד סעיף ב: קשו ב מייי פ"ג שם הלכה יז טוש"ע שם סעיף

ים. המו ג מיי שם הלכה

מי עה סעיף ה:

לועיל ט:], ב) לעיל דףט: לקמן כו., ג) יומא ל. ע. נקנק כו, זג יונמי כ. קדושין נד. [מעילה יד:], ד) [שצת קנ. ע"ש], ה) [מיר לת.], ו) מוספתא פ"ב ה"ח, ו) [עירובין מב:], ח) [ע' פירש"י לעיל טו. ד"ה ברהן, שינם יל על פון לי ט פרטן, ש) [דברים כג], ל) [דברים כג], ל) [דיבור זה [ודבור הקדום] שייך לעיל במשנה כב:],

תורה אור השלם

בִּי יְיָ אֱלֹהָיךּ מִתְהַלֵּךְ בַּקַרב מַחַנָּךְ לְהַצִּילִךְ וְלָתֵת אַנְבֶּיךְ לְפָּנֶיךְ וְתְּיָה מַחֲנֶיךְ אַרְיַתְּ לְפָּנֶיךְ וְתְּיָה מַחֲנֶיךְ קַרוֹשׁ וְלֹא יִרְאָה בְּךְ עָרְוַת דָּבָר וְשָׁב מַאַחֲרִיךְּיִ

2. וַתַּעִגָּבָה עַל פַּלָגִשַׁיהֵם אשר בשר חמורים בשרם וורמת סוסים ורמתם:

יחוקאל כג כ 3. וַיִּקַּח שֵׁם וְיָפָּת אֶת הַשְּׁמְלָה וַיָּשִׂימוּ עַל שְׁכֶּם שְׁנִיהֶם וַיַּלְכוּ אֲחֹרַנִּית וַיְכָסוּ אַת עֶרְוַת אֲבִיהֶם וּפְנֵיהֶם אֲחֹרַנִּית וְעֶרְוַת אֲבִיהֶם לֹא רָאוּ:

הוהות הר"ח

(A) גם' היכי קאמר רשב"ג אחר המטה: (ב) רש"י ד"ה כל שהוא וד"ה ברוק ל"ל אחר . ד"ה בכסוי:

הגהות הגר"א

[א] בתום' סד"ה גרף נמחק ב׳ נקודו׳ ההפסק (דד״ה גרף וד״ה בלבד הוא דבור

מוסף תוספות

מדסבר ת"ק די"א דלבו . רואה את הערוה מותר דהוי כרבים לגבי יחיד. ג. בתוס' רי"ש כתב, ולא ג. בתוס' רי"ש כתב, ולא
ידענא אי אמר' הכי בעביט
של עץ ושל זכוכית.
ד. בתוס' רי"ש כתב,
ומסתבר דלא מהני בהו הטלת מים (בתוס׳ רי״ש שני הדבורים הם דבור אחד).

>>⊜< לעזי רש"י

לנטירנ"א. פנס.

מוסף רש"י

ותיקין. אנשים ענוים ומחבבין מלוה (דעיד ש:) או: המקדימין למלות ומחזרים לעשות לבר בזמנו ומלותו לפוט יכל פותט יתכותם לקמן כו). עכו"ם ערום. כל שכן ישראל, כדמפרש ואזיל (שבת קנ.). כלבוד. לשון לבוד כמו סניף, דבר הלר שהוסיפו עליו

רב ניסים גאוו

לי**מא** תנן סתמא כר׳ אליעזר דאמר עד הנץ החמה. (דאמר) [עיקר] מחלוקת ר' אליעזר ור' יהושע בפירקא קמא (דף ט) דהא מסכתא: מאו שמעת

בטופה ע"מ להטפיה איכא בינייהו. ת"ק בעי על מנח להטפיח ור' יוסי מחמיר: לימה סנה ססמה כר' הליעור. והלכה כמותו: דילמה לוסיקין. קאמרה מתני׳ עם הנץ החמה אבל לכ״ע עד שלש שעות: והרי לבו רואה את הערוה. קס"ד כל אבר שאין דרכו לראות

את הערוה [ורואה] אותו בשעה

שקורא בתורה קרינן ביה ולא יראה בך ערות דברש: לא נתנה חורה למלאכי השרת. שאין להם ערוה על כרחנו יש לנו ערוה ואין אנו יכולים להשמר מכל זה: (כ) כל שהות. מעט: ברוק. רוקק עליה ומכסה אותה ברוק: בעששית. לנטירנ״ה בלע״ו כלומר מחילת זכוכית או קלף דק מפסיק בנתיים והיא נראית: בכסוי סליה מילחה. וכסית את נאתךיי: מים הרעים. סרוחים: י מי המשרה. ששורים שם הפשתן והקנצום והם מסריחים: וכמה מיא רמי ואזיל. כמה ישליך לחוכם ויבטלם הלא מרובין הם: **ומי רגלים**. מועטין והם בכלי והוא בא לקרות ק"ש אצלם: לבסוף. שמי רגלים בכלי חה נותן לתוכן מים בההיא קאמר ר' זכאי רביעית: אבל לכחחלה. שקדמו המים למי רגלים דברי הכל כל שהוא שכשמטיל מי רגלים בכלי לבסוף ראשון ראשון שנופל למוך המים מתבטל ואע"פ שהם רבים והולכין °כבר בטלו: **אייתי לי רביעתא.** אפיי בתחלה: גרף ועביע. שניהם כלי חרם הם אלא של רעי קרוי גרף ושל מי רגלים קרוי עביט: אסור לקרום ק"ש כנגדם. הואיל ומיוחדין לכך ואע"פ שאין בתוכן כלום: ומי רגלים עלמן. בכלי שאינו מיוחד להם: בין לפני המטה. שאין המטה מפסקת בינו לבינם: בין לחחר המטה. שהמטה מפסקת ביניהם אסור: או שיניחם תחת המעה גרסינן. ולא גרסינן כלי בתוך כלי: תחת המטה. כאילו היו טמונים בארץ: היכי קאמר. רשב"ג: בעיין איפשיטא לן. שאלתנו נתפרשה לה בחלות שבין לפני המטה ולאחר המטה: מתנייתא מיהו קשיין. שהוחלפה שיטתן: מחן שמעת ליה וכו'. "לה ידעתי היכן היא: פשיטא לי. במניחן תחת המטה ורגליה קלרים שאין הימנה ולקרקע שלשה טפחים כלבוד דמי והרי הן כטמונים: עשרה ודחי. לא שאלתי ממנו דנראה כאילו אינה תחתיה מאחר שיש הפסק כל כך אין זה כוכ כסוי: עייליה לחופה ולא מסתייעה מילחה. דנישוחין שלה היה יכול לבעול: סכנתון לברי. כמעט סכנתם את בני למות

בעונש העון: אפילו עשרה מאני.

וכולן כליין כחד מאנא דמי:

אקמטרא

והרי לבו רואה את הערוה. פירש ר״יא מדפריך גמרא הכי בפשיטות משמע דלבו רואה את הערוה אסור אלא דרבינו שמעיה תלמידו של רש"י פסק כת"ק דלבו רואה את הערוה מותרב ומיהו בסמוך משמע דאסור דלא פליגי הני אמוראי אלא בעקבו

> רואה את הערוה אבל בלבו רואה :מת הערוה כ"ע מודו דאסור והלבתא נוגע עקבו אסור. וטעמא דגורינן נוגע

לבו ערותו. ת"ר מים צלולין ישב בהן עד צוארו וקורא וי"א עוכרן ברגלו ות"ק והרי לבו רואה את הערוה קסבר רואה את הערוה מותר והרי עקבו רואה את הערוה קסבר עקבו רואה את הערוה מותר אתמר עקבו רואה את הערוה מותר נוגע אביי אמר אסור ורבא אמר מותר רב זביד מתני לה להא שמעתא הכי רב חיננא בריה דרב איקא מתני לה הכי נוגע דברי הכל אסור רואה אביי אמר אסור רבא אמר מותר 🌣 לא נתנה תורה למלאכי השרת יוהלכתא נוגע אסור רואה מותר אמר רבא יצואה בעששית מותר לקרות ק"ש כנגדה יערוה בעששית אסור לקרות ק"ש כנגדה צואה בעששית מותר לקרות ק"ש כנגדה דצואה בכסוי תליא מילתא והא מיכסיא ערוה בעששית אסור לקרות ק"ש כנגדה יולא יראה בך ערות דבר אמר רחמנא והא קמיתחזיא אמר אביי יצואה כל שהוא מבטלה ברוק אמר רבא יוברוק עבה אמר רבא יצואה בגומא מניח סנדלו עליה וקורא ק"ש בעא מר בריה דרבינא יצואה דבוקה בסנדלו מאי תיקו יאמר רב יהודה "עכו"ם ערום אסור לקרות ק"ש כנגדו מאי איריא עכו"ם אפילו ישראל נמי ישראל פשיטא ליה דאסור אלא עכו"ם אצטריכא ליה מהו דתימא הואיל וכתיב בהו יאשר בשר חמורים בשרם אימא כחמור בעלמא הוא קמ"ל דאינהו נמי איקרו ערוה דכתיב יוערות אביהם לא ראו: ולא יתכסה לא במים הרעים ולא במי המשרה עד שימיל לתוכן מים: וכמה מיא רמי ואזיל אלא ה"ק לא יתכםה לא במים הרעים ולא, במי המשרה כלל ומי רגלים עד שימיל לתוכן מים ויקרא ת"ר ®כמה ימיל לתוכן מים כל שהוא ר' זכאי אומר ברביעית אמר רב נחמן מחלוקת לבסוף אבל בתחלה כל שהן ורב יוסף אמר במחלוקת לכתחלה אבל לבסוף דברי הכל רביעית אמר ליה רב יוסף לשמעיה אייתי לי רביעיתא דמיא כר׳ זכאי: יח״ר יגרף של רעי ועבים של מי רגלים אסור לקרות ק"ש כנגדן ואף ע"פ שאין בהן כלום ומי רגלים עצמן עד שיטיל לתוכן מים וכמה יטיל לתוכן מים כל שהוא ר' זכאי אומר רביעית בין לפני המטה בין לאחר הממה רבן שמעון בן גמליאל אומר לאחר הממה קורא לפני הממה אינו קורא אבל מרחיק הוא ארבע אמות וקורא ר"ש בן אלעזר אומר אפי' בית מאה אמה לא יקרא עד שיוציאם או שיניחם תחת הממה איבעיא להו היכי קאמר 🗈 אחר הממה קורא מיד לפני הממה מרחיק ארבע אמות וקורא או דלמא הכי קאמר לאחר הממה מרחיק ד' אמות וקורא לפני הממה אינו קורא כלל ת"ש דתניא ר"ש בן אלעזר אומר יאחר המטה קורא מיד לפני המטה מרחיק ארבע אמות רבן שמעון בן גמליאל אומר אפי' בית מאה אמה לא יקרא עד שיוציאם או שיניחם תחת הממה בעיין איפשימא לן מתנייתא קשיין אהדדי איפוך בתרייתא מה חזית דאפכת בתרייתא איפוך קמייתא מאן שמעת ליה דאמר יכוליה בית כארבע אמות דמי ר"ש בן אלעזר היא אמר רב יוסף בעאי מיניה מרב הונא ממה פחות משלשה פשימא לי דכלבוד דמי שלשה ארבעה המשה ששה שבעה שמנה תשעה מהו א"ל לא ידענא עשרה ודאי לא מיבעי לי אמר אביי שפיר עבדת דלא איבעיא לך כל עשרה רשותא אחריתי היא אמר רבא הלכתא פחות משלשה כלבוד דמי עשרה רשותא אחריתי היא

משלשה עד עשרה היינו דבעא מיניה רב יוסף מרב הונא ולא פשט ליה אמר רב הלכה כר"ש בן אלעזר וכן אמר באלי א"ר יעקב ∘ברה דבת שמואל הלכה כרבי שמעון בן אלעזר ורבא אמר אין הלכה כר"ש בן אלעזר רב אתאי איעסק ליה לבריה בי רב יצחק בר שמואל בר מרתא עייליה לחופה ולא הוה מסתייעא מילתא אזל בתריה לעיוני חזא ספר תורה דמנחא אמר להו איכו השתא לא אתאי סכנתון לברי דתניא יבית שִיש בו ספר תורה או תפילין אסור לשמש בו את הממה עד שיוציאם או שיניחם כלי בתוך כלי אמר אביי לא שנו יאלא בכלי שאינו כליין אבל בכלי שהוא כליין אפילו עשרה מאני כחד מאנא דמי אמר רבא גלימא

אקממרא בן אלעזר. עיקר דבריו של ד' שמעון בן אלעזר בתוספתא דעירובין (2°12) ובגמרא בפרק עושין פסין (40 בב.) אמר רבי שמעון בן אלעזר כל אויר שתשמישו לדירה כגון דיר וסהר ומוקצה וחצר אפילו בית ה' כורין אפילו בית י' בורין מתה שמעינן מיהא דר״ שמעון היה מתיר לטלטל כל כי האי שיעור' מפני שתשמישו לדירה וכולו כד' אמות דמי ליה: אמר רב יוסף בעו מיניה מרב הונא פחות מג' כלבוד דמי. עיקרא דהא מילתא דכל פחות מג' כלבוד דמי שנוי במשנה ובהרבה מקומות וגם בתוספתא ואנו הוגא פחות מגי לכבוד דמי. עיקרא דהא מירחא דכל פחות מגי כלבוד דמי שנוי במשה ובהרבה מקומות וגם בחוספתא ואנו מזכירים מה שנמצא בדינו במסכת כלאים בפרק קרחת הכרם (משנה ד) שנינו מחיצת הקנים אם אין בין קנה לקנה ג' טפחים כדי שיכנס הגדי הרי זה כמחיצה ובתוספתא נמי דכותה ובפרק קמא דעירובין (זף 10): מקיפין ג' חבלים כו' מקיפין בענים ובלבד שלא יהא בין קנה לחברו ג' טפחים ובגמרא דהאי פירקא (שם 10 17) תא שמע ג' מדות במחיצה כו' והיא שנויה בתוספת' כלאים (פרק ד) ובמתני (טוכה פרק א דף 18). המשלשל דפנות מלמעלה למטה אם גבוהות מן הארץ ג' טפחים פסולה משום דנפקא לה

מתורת לבוד והא דאמרינן הכא עשרה רשותא אחריתי היא איתיה לעיקרא בפירקא קמא דשבת (191). בברייתא דתנו רבנן ד׳ רשויות לשבת כי? [10] בשרה רשויות לשבת כר׳ [10] בסוכה דף ה ע״ש]:

"לפן האי היד היד הידה את הלכתא עקיבו נוגע את הערוה אסור לקרות ק"ש, עקיבו רואה מותר. בעא מר בריא דרבינא הערוה אסור, אבל עקיבו אסיקנא והלכתא עקיבו נוגע את הערוה אסור לקרות ק"ש, עקיבו רואה מותר. בעא מר בריא בערוב צואה דבוקה בסנדלו מאי, תיקו. אוליגן בה לחומרא דכל תיקו דאיסורא לחומרא. קמ"ל דאינהו גמי איקרו ערוה דכתיב וערות אביהם לא ראו. והיינו בערותו נראית. א"ל רב יוסף לשמעיה אייתי לי רביעיתא דמיא כר' זכאי. וקיי"ל דבין בתחלה ביז בסוף רביעית מים כרבי זכאי. דרב יוסף דהוא בתראי עבד עובדא כוותיה. מאז שמעת ליה דאמר כוליה בית כד׳ אמות בין בסוף רביעית מים כרבי וכאי, דרב יוסף דהוא בתראי עבד עוברא כווומיה. מאן שממת ליה דאמר כוליה בית כדי אמרת דמר ישב"א. דהינו רשב"א דפ' עושין פסין דתניא התם כלל אמר רבי שמעון בן אלעור כל היקף שתשמישה לדירה כגון הדיר והסהר והמוקצה וחצר אפילו בת חמשת ובת עשרה כורין מותר. לפני המטה. פירוש והוא רואה אותן הרי הן עמו במקום אחד, ובעינן והיה מחניך קרוש וליכא. אבל אם הם לאחר המטה ואינו רואה אותם אינן רואים במחנהו ומותר. שבעה שמונה תשעה מהו, א"ל לא ידענא. פירוש, למטה משלשה טפחים דברי הכל קורא דהא מכוסין הן, דכל פחות משלשה כלבוד דמי, למעלה מעשרה דברי הכל אסור לקרות כנגדו. דמטה זו רשות אחריתי ובפני עצמה. ונמצא דהוא והם במחנה אחת. והתורה

והכא במופח על מנת להמפיח איכא בינייהו: ירד למבול אם יכול לעלות כו': סמג שם טוש"ע א"ח סיי עו סעיף א: ד מיי שם הלכה טו סמג שם טוש"ע א"ח לימא תנא פתמא כר' אליעזר דאמר ¢עד הנץ עקבו שמא יגע בידיו: גרף של רעי. פי׳ רש״י של חרס בלוע החמה אפי' תימא ר' יהושע ודלמא כותיקין קיי עם פעיף ט. קיח ה ו מיי שם הלכה יל סמג שם טוש"ע או"ח סיי עו סעיף ו: קימ ז ח מיי שם טוש"ע דא"ר יוחנן ותיקין היו גומרין אותה עם הנץ משמע לפירושו אבל כלי דלא בלע החמה: ואם לאו יתכסה במים ויקרא: והרי כגון זכוכית אפשר דשריג [א]: שם סעי' ב: קב ט מיי' שם הלכה טו לבו רואה את הערוה א"ר אלעזר ואי תימא ובלבד שיטיל בהן רביעית วัสถ קב ש וויי שם הפכם פן קמג שם טוש"ע או"ח קי' עה סעיף ד: קבא י מיי פ"ב שם הלכה ז טוש"ע או"ח סיי ר' אחא בר אבא בר אחא משום רבינו "במים מים. בגרף אפשר דלאי מהני מים: עכורין שנו דדמו כארעא סמיכתא שלא יראה מפר עד סעיף ב (וסימן פו): קבב כ ל מיי׳ שם פ"ג הלכה י טוש"ע או"ח ס" עו סעיף א: ס"ג מ (ג) מיי שם הל' יב סמג שם טוש"ע או"ח קמת שם טוח"ע מו"מ קמון פו סעיף א: ב [טור שם]: קבד ם ע מיי פ"ד מהלי מהלי ס"מ הלי ז סמג עשין כב טוח"ע או"ח סימן מ

גליון הש"ם

רש"י ד"ה אבל כו' כבר ו שיי דייה אבל כוי כבר במלו. עי' ע"ג דף עג ע"ל מוס' ד"ה כי למלו: רש"י ד"ה מאן שמעת ליה בו' לא ידעתי בו'. וכו בכש"י שבת נוו: ד"ה למ"ד. שבת סוז דיה נמיד. יו. דיה הניחל. מט: דיה לא זוו. קו: ד'יה הטפויין. קלמ: דייה באדם וד'יה זה הקץ. ערובין מ: ד'יה דרב אחל. פסחים לר: ד"ה מנא [פ"א. ד"ה אבל]. קטו: ברשב"ם ד"ה אבל]. יומא יט. ד"ה שער נאח. יומא יט. ד"ה שער הדלקה. עב: ד"ה הא כמ"ד: פה. ד"ה ולוי הסדר. סוכה כז: ד"ה שלא העמיד. כח. לו. ד"ם שנת המנונית. כתו. ד"ה שיחות. כנו. ד"ה בשביל. מז. ד"ה שיר. גב: ד"ה שבעה. בילה טו: ד"ה ופירומיה. כה: ד"ה ללף. לייל. סוכדרין יד. ד"ה עורמוסין, מח: ד"ה והלא. עורמוסין, מח: ד"ה והלא. ע: ד"ה בפת. שבועות לו. ד"ה לא לא"א. זבחים כב. ד"ה והא תנא. נו: ד"ה לב' ימים. והם תנח. נו: ד״ה כני ימים.
מנחות קה: ד״ה שמעיק!
מנחות קה: ד״ה שמעיק!
ד״ה למסטותכם. גב. ד״ה בר
זימי. נה: ד״ה והרי. קכו:
ד״ה גולל. קולם. ד״ה חשעה.
ערכין ג ד״ה ולא מוסיפין.
מלי: ד״ה לא מוסיפין. יא: ד"ה אלא. יג. ד"ה מחשעה. חמורה טו: ד"ה

רבינו חננאל

והרי לבו רואה את הערוה. ומקשינן אמתניתין וכי מתכסה במים מאי הוה, והרי לבו רואה את הערוה, ופרקינן בעכורין שנו. נמצאת משנתינו כיש אומרים עוכרן ברגליו, הלכך הלכתא כוותיה שאם אינן עכורין אינו רשאי לקרות, אלא יעכר המים

למעלה מעשרה דברי הכל אסור לקרות כנגדו, דמטה זו רשות אחריתי ובפני עצמה, ונמצא דהוא והט בטוננה אותן תומנה ביו ביו ביו ביו ביו ביו ביו ביו למעלה מעשרה דברי הכל אסור לקרות כנגדו, דמטה זו רשות אחריתי ובפני עצמה, ונמצא בדינן ואסור. ורבא אמר אין
אמרה היה מחניך קדוש וליכא, משלשה עד עשרה איבעי ולא איפשיט, ובכי האי גונא לחומרא עבדינן ואסור לשמש מטחו באותו בית עד
הלכה כר"ש בן אלעזר. קיי"ל כרבא דהוא בתראה. ובית שיש בו ספר תורה. או תפלין אסור לשמש מטחו באותו בית עד
שיוציאם, ואם אי אפשר לו להוציאם אסור עד שיניחם כלי בתוך כלי שאינו כליין. ואם אי אפשר לו לא זה ולא זה עושה לפיין והוא גופיה קדוש.
עשוי לצורך הספר והוא כליין והוא גופיה קדוש.